20 мм в терміні 20-24 тижнів, то ця знахідка є найбільш точним предиктором передчасних пологів як в терміні до 32 тижнів, так і до 34 тижнів (середньозважені чутливість, специфічність і позитивні і негативні співвідношення достовірності складають 39% і 29%; 96% і 97%; 10,1 і 9,0; і 0,64 і 0,74, відповідно). Середньозважена достовірності для показника довжини шийки матки менше 25 мм в терміни 20-24 тижнів як предиктора передчасних пологів до 28 тижнів гестації склала 9,6 (Romero R, 2016). У вагітних з клінічними симптомами прогностична точність показника довжини шийки матки для оцінки ризику передчасних пологів була низькою. Більш того, не існує ефективної стратегії для запобігання передчасних пологів у подібних жінок. Постільний режим, терапія прогестероном, акушерський пессарій або оральні токолітики не зменшують ризик розвитку передчасних пологів у цій категорії пацієнток. Однак, терапія прогестероном може зменшити ризик неонатальної захворюваності та смертності (Н.Г. Гойда, О.М. Юзько, 2018).

ЗМІНИ МІКРОБІОТИ РОТОВОЇ ПОРОЖНИНИ ЩУРІВ ПІД ДІЄЮ АЕРОЗОЛЮ ЕЛЕКТРОННИХ СИГАРЕТ

Т.М. Попова

Харківський національний медичний університет

Кафедра біологічної хімії

м. Харків, Україна

Вступ. Паління сигарет є найважливішим фактором ризику захворювань систем органів (Onor I.O. et al., 2017). Незважаючи на добре задокументовані несприятливі наслідки вживання тютюну, споживання сигарет залишається на високому рівні в України. Частково це пов'язане з популяризацією альтернативних електронних пристроїв доставки нікотину, таких як електронні сигарети (ЕС) (Organization WHO, 2014; Romagna M.A. et al., 2013; Rahman M.A. et al., 2015). На сьогоднішній день вдихання аерозолю ЕС розглядається споживачами як безпечна альтернатива паліннюзвичайних тютюнових виробів.

Відомо, що здоров'я ротової порожнини, зубів і ясен пов'язано з ризиком захворювань шлунково-кишкового тракту через зміни мікрофлори (Ahn J. et al., 2012; Börnigen D. et al., 2017). Мікробіом порожнини рота – це екологічне співтовариство різних видів бактерій, пов'язаних зі слизовою оболонкою порожнини рота людини. Комменсальна мікрофлора ротової порожнини утворює бактеріальну біоплівку. Вона бере участь у великій кількості метаболічних і імунологічних функцій: дозріванні місцевої імунної системи, деградації токсинів, підтримці прозапального і протизапального балансу, стійкості до колонізації шкідливими мікроорганізмами та профілактиці захворювань (Mark Welch J.L. et al., 2016;

Koren O. et al., 2011). Вивчення впливу тютюнопаління на травну систему виявило зв'язок між дисбіозом мікрофлори порожнини рота і шлунково-кишковими захворюваннями активних курців тютюну (Kumar P. S. et al., 2011; Monteiro-da-Silva F., 2013). Однак вплив аерозолю ЕС на оральну мікрофлору залишається незрозумілим.

Мета дослідження – оцінити вплив аерозолю ЕС на мікрофлору ротової порожнини лабораторних щурів.

Матеріали та методи. 30 щурів лінії WAG обох статей, віком 10 тижнів розподілили на дві групи: 1-а група – контрольні тварини (n=10), 2-а група – тварини (n=20), що інгаляційно отримали аерозоль ЕС протягом 90 діб. Склад рідини ЕС: пропіленгліколь/ гліцерин – 20/80, нікотін – 6мг/мл, також ароматизатори: етілбутірат – 11 мг/мл, етілмальтол – 27 мг /мл, гексилацетат – 2,5 мг /мл, сакралоза – 2,0 мг /мл і триацетин – 11,6 мг /мл.

Мікробіологічні дослідження проводились 4 рази: на початку експерименту, на 30-ий, 60-ий та 90-ий день дослідження. Матеріал забирали з поверхні слизової оболонки ротової порожнини (язик і ясна) використовуючи стерильний тампон на металевій паличці для взяття мазка. Для виділення та ідентифікації мікроорганізмів використовували поживні середовища: м'ясо-пептонний агар, кров'яний агар, жовтково-сольовий агар (ЖСА), середовище Ендо, ентерокок-агар, середовище Сабуро. Оцінку кількісного зростання мікроорганізмів проводили за наступними критеріями: убоге зростання – до 10^3 колонієутворюючих одиниць (КУО); помірне зростання – 10^4 КУО; рясний ріст – 10^5-10^6 КУО. Видовий склад визначали за морфотинкторіальними, культуральними та біохімічними властивостями.

Статистичну обробку результатів проводили на базі пакета програми Statistics 7. Результати представлено як медіана (Me) та інтерквартильний розмах [значеннями 25-го та 75-го процентилів]. Дисперсійний аналіз повторних вимірювань щурів однієї групи виконали за допомогою критерію рангових сум Фрідмана. Відмінності між всіма показниками 1-ої та 2-ої груп щурів перевіряли за допомогою критерію Крускала-Уоліса. Критичний рівень значущості при перевірці статистичних гіпотез брали меншим $p<0,05$.

Результати. На початку експерименту були виявлені наступні бактерії: Bacillus spp. – $6\times10^5[10^5; 10^7]$ та $10^6[10^5; 10^6]$, Streptococcus viridans – $10^4[10^3; 10^5]$ та $10^4[10^4; 10^5]$, Corynebacterium spp. – $10^3[10^3; 10^4]$ та 6×10^3 $[10^3; 10^4]$, Staphylococcus epidermidis – $10^3[10^3;10^4]$ та $10^3[10^3;10^3]$, Staphylococcus aureus – $6\times10^1[10^1;10^2]$ та $10^1[10;10^2]$, Enterococcus faecalis – $10^1[10^1;10^2]$, Enterobacter cloacae – $10^1[10^1;10^2]$ та $10^2[10^1;10^2]$, Enterobacter aerogenes – $10^1[10^1;10^2]$, Escherichia coli – $10^1[10^1;10^2]$ та $10^2[10^2; 10^2]$ у щурів 1-ої та 2-ої груп. Протягом усього періоду спостереження у тварин 1-ої групи не було істотних змін видового

складу мікрофлори. Проте, у щурів 2-ої групи на 60-ту та 90-ту добу експерименту виявили статистично значуще зменшення кількості комменсалів: Bacillus spp. – $10^5[10^4;10^6]$, p=0.0083 та $10^5[10^4;10^5]$,p=0.0029, Staphylococcus epidermidis – $10^3[10^3;10^3]$,p=0.0278 та $10^3[10^2;10^3]$,p=0.0083, Streptococcus viridans – $10^4[10^3; 10^4]$,p=0.0311 та $10^3[10^3; 10^4]$, p=0.0094 у порівнянні з 1-ою групою: Bacillus spp. – $10^6[10^6;10^7]$ та $10^6[10^5; 10^6]$, Staphylococcus epidermidis – $10^3[10^3; 10^5]$ та $10^4[10^3; 10^4]$, Streptococcus viridans – $10^4[10^4; 10^5]$. Одночасно з цим, помітно зросла кількість умовно-патогенної мікрофлори: Staphylococcus aureus – $10^3[10^2;10^3]$, p=0.0278, Enterobacter cloacae – $10^2[10^2;10^3]$,p=0.0048, Enterobacter aerogenes – $10^2[10^2; 10^3]$, p=0.0197, Escherichia coli – $10^2[10^2; 10^3]$,p=0.0429 у порівнянні з 1-ою групою: Staphylococcus aureus – $10^2[10^1; 10^2]$, Enterobacter cloacae – $10^2[10^2; 10^2]$, Enterobacter aerogenes – $10^2[10^1; 10^2]$, Escherichia coli – $10^2[10^2; 10^2]$ та з'явились нові представники даної групи: Acinetobacter lwoffii – $10^3[10^2; 10^3]$, Klebsiella pneumoniae – $10^2[10^1; 10^2]$ і Candida albicans – $10^2[10^1; 10^2]$.

Висновки. Вплив аерозолю ЕС впродовж 90 днів призвів до скорочення комменсальної флори і колонізації слизової оболонки ротової порожнини щурів 2-ої групи опортуністичними мікроорганізмами.

ЧТО СКРЫВАЕТСЯ ПОД МАСКОЙ ДИАГНОЗА «ОСТРАЯ КРАПИВНИЦА» У ДЕТЕЙ

О.А. Преображенская, О.Н. Довнар – Запольская, Ю.В. Гусакова, Д.В. Буза

Белорусский государственный медицинский университет

Кафедра детских инфекционных болезней

Научный руководитель – к.мед.н., доцент Довнар-Запольская О.Н.

УЗ «4-я Городская клиническая больница», г. Минск, Республика Беларусь

ГУ «Минский городской центр гигиены и эпидемиологии», г. Минск, Республика Беларусь

Введение. Поражения кожи - причина почти 30% всех обращений за медицинской помощью к педиатру. В клинической практике врача аллерголога часто приходится проводить дифференциальный диагноз аллергической и инфекционной сыпи. Особую трудность представляют пациенты без клинических признаков вирусной и/или бактериальной инфекции.

Цель работы: Оптимизировать дифференциальную диагностику экзантем у детей по результатам комплексного обследования, включающего характеристику клинических проявлений, инфекционного фактора.